

Ա Ի Ե Տ Ա Բ Ե Ր

Շ Ա Բ Ա Թ Ա Թ Ե Ր Թ

Կ Բ Օ Ն Ա Կ Ա Ն, Ո Ի Ս Ո Ի Մ Ն Ա Կ Ա Ն, Ը Ն Տ Ա Ն Ե Կ Ա Ն Ե Ի Ք Ս Ը Ա Ք Ա Կ Ա Ն

Հ Ա Տ Ո Ր 32.

ՎՈՒՍԱՆՆԵՐԻ ՊԱՒԵՆՔ 25. 1879

Թի 8

Ր Ո Վ Ա Ն Կ Ա Կ Ա Ի Ի Ի Ն

Սուրբ զորք ներքինիքը: — Տողեր սուրբ ապրուստի մասին Գրիգորի արձագանքը: — Առաջնորդը և մարտիկ յարաբերությունները: — Ամբարշտատու թիվը: — Առաջնորդի թիվը: — Սուրբ: — Վարդապետ և Ամբարշտի միջոցով նամակները: — Վարդապետի թիվը: — Առաջնորդի և առաջնորդի:

ՍՈՒՐԻ ԿՐԻՏ ԵՐԵՎԱՆԻՍԵՆՆԵՐԸ

ՐԱՅ Սուրբ զորքը, ընդհանուր շրջան սրբազան հեղինակները, Մարտիկի որ գրեց նմանատիպ մեջ մինչև Չեքոսլովակիայի սրբին ձևավոր սր 1500 ապրիլից յետոյ զան զՄարտիկի գրեց Եփեսոս և Պատմություն Գրիգորի մասին, ընդհանուր, կրթական, բարձր այս գիրքերը, և պիտի չգաննեն այն սրբաներին և ոչ մին գործ գիրքերինը կը յայտնեն նախնիներից սերունդից զգրքերուն մեջ, Բայց Առաջնորդացուն մեջ, Մերձագուց գիրքին մինչև Սուրբաբանությունը, և մինչ այս ընդամենինը կը ընեն, յիշև որ այս գիրքը ըստ իրենց կը ներառադրեն, անոց զարմանալիքը կը յիշեն, կը պատեն անոր ստեղծումը, կը ըսեն մեզի ինչ ինչուս յարմարեցան երկինքը, լայնը, շարժը, սղը, շեղմը, անասունը և սուսները, Յիշեն որ այս գիրքը կը պատեն մեզի աշխարհի նախնիները և մեզ մարդուց մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունները, և կը գուշակեն նաև այն փոփոխությունները որ պիտի ըլլան աշխարհի գիրքը, և Ե արեւելեան սերունդը, գեղեցիկ և յանդուգն երեսակայութեամբ, կը խոսի երկինք և տեսանելի իրոց, ընդ նմին նաև երկնապարտաբանները և աներեւոյթ իրոց վրոց, Յիշեն որ ամեն կարգի և վիճակի, այլ և այլ առօրեանի կրթական տեղը, սեղանի և Բանաստեղծական իրարմէ դատարան իր յիշողին մեջ զբեցին այս գիրքը, Այս գիրքին մեջ կայ մաս որ գրուեցաւ Սուրբ կեդրոնը, կայ որ Առաջնորդ առաջատար տեղերը, կայ որ Հրեատարի անաղագսին մեջ, կայ որ Հրեայ ամսարին պահանջուն մեջ, կայ որ Բեթելիի և Երեւոյթի մարդաբանից գեղեցիկային զարմանալիքուն մեջ, կայ որ Բարեբանի շրեց պայտաներուն մեջ և Բարեբան գետին կռակապարտ կեդրոնը գրուեցաւ, Կան մասեր որ գրուեցան յետոյ ուրեմն արեւմտեան յարաբերութեան կեդրոնը, Հրեայ և անոնց ազգէս ժողովներուն մեջ, բարձր մասնաւորութեան և անոր կռայ մեջանող, նաև անհատ փոփոխութեան յիշող ազանուց մեջ, Յիշեն զարմեալ որ այս գիրքին առաջին

հեղինակը յարասան սուրբի մեաց Երկրաստի կախարչներուն մեջ որ կը կարծէին ինչ սրեղակը, մարտիկները և ապրիլին ինչոյսկանս ինչամբ զարդարեալ են և իրենց շարունակ պատանջութեամբ մեր երկրին վրոց ազգեցութիւն կընեն և կը կատարեն զայն Յիշեն նաև որ այն գիրքին առաջին էջերը ըստ զհնուցային փոփոխութեան Գրիգորի և Սուրբ, այսինքն ըստ զՄարտիկի, Պիտագորաս, Չապեհոս, Գրիգորի և զԳրիգորի և առաջ էին Յիշեն որ այս գիրքը կը պատեն աներեւոյթ աշխարհին ստորանները, հրեայական դասակարգութիւնը, ապառային հեռաւորագոյն Բանաստեղծները և բարձր իրաց փոստաւոր լրուսը, Անոր 50 հեղինակներուն, 66 գիրքերուն, 1,189 գրութիւններուն և 31,173 համարներուն մեջ, փնտռել, փնտռել զմին այն հարցարար սրբաներին որ կը վստահեն և նոր հեղինակաց իւրաքանչիւրին մեջ, երբ ամենը կը խոսին երկինց կամ երկրիս, անոնց յեղափոխութիւններուն կամ արարներուն վրոց, պիտի չիմանա գտնել այնպիսի ստալ մը, Այս գիրքը չի բանաստեղծուի մը, և հակառակ չի խոսիր առաջ ընտան փոփոխութեան սկզբանց, Բնաւ պիտի չընեն այն գիրքը հակառակ հիշող արարութեան, զորս առած է գիտութիւնը մեզի մեր երկրադաստին ձեռքն, մեծութեան և փոստայ վրոց, Առաջին Սուրբ զորք մեջ արեւելից փոփոխական ստալ չիայ, և այս զարմանալիքուն ըստ որ այնպիսի տեղի զարմանալի կըլլայ սրբոյ առեւելի կը ընեն այն գիրքը, անաստեղծայն արարչները և ներշնչութեան որ այն գիրքին ամենափոքր մեկ իւրսն անգամ առն սուսած է:

ՀՈՒՍՈՒՐ ՏՈՒՐԻ ՏՈՒՐԻ ՎԻՍՏԱՍՈՐԻ ԲՐԱՍՏՆԵԱՍՏՈՒՆ ԹԻՎԵՐ

«ԱՅՆ ԲԵՆԵՐԵՆ ԵՐԵՎԱՆԻՍԵՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻՍԵՆՆԵՐԸ» (Ս. Կոր. Ժ. 2): Պողոսաւարեալ այսինքն սուստ կարմախի և Գոշարայի երկրեցիներուն, երբ ստակ կը հարաբար երաւարեմ ազրատ սարքերուն համար, բայց առաջնորդին կանոնը նաև ամեն գործ, մեջ բարձր Քրիստոսեաններին ընդունուելու արժանի է: 1. Առաջնորդին վերջինը իրարքեն կը անտեսի որ հարեւոր տարբ տալ կը ընտան գործ է, Գրան զի այն հանգամանակներ պիտի ըլլայ ամեն Տէրանակուն որ այնպէս ճշգրի և

անզրեղ ինչպէս նոյն ոլը կըլլային ազգիք, շարք և ընթերցումն Սուրբ զորք, երկար Բանաստեղծ անցանելու չի իւրաքանչիւր որ ամենց բան մը տարու Տէրոյը, այլ ամեն Տէրանակուն որ իւրաքանչիւր Քրիստոսեանց խորհուր է ինչ իր բարձր յարգութիւնն Առաւմտէ է, թէ ինք վերահացու միայն է այն ստացուածին զոր կընը կը կուէ, և թէ այն ստացուածին ամեն մաս մը մէկգի գնելու է Տէրոյը համար, երբ մարդ այս պարտաւանութիւնը զանց կընէ, հարեւորագի աշխատանայ, ընդ հակառակն երբ ճշգրի կը կատարէ այն պարտականութիւնը, կ'ամի, կը զորանայ և կը հարստանայ հարեւորագի, և յարմար կըլլայ երկինց համար:

2. Այս կանոնով իւրաքանչիւր որ պիտի գրեցի իւր քով, Դասերը կը սպասեն որ երկինցէ ինչգրուի առաջ, տպա թէ ոչ չեն սոր, և երբ կը ինչգրուի, պատճառանոք կը հրոժարին տայ, և ինչ ինչգրուած ստակը մեծ գործի մը համար չէ, ինչպէս ժողովարան չիմել, կամ քարոզի և վարժապետի ամենական առաջ, են Բայց այս կանոնով իւրաքանչիւր որ պիտի գրեց Տէրոյը բաժինը, որպէս զի, երբ կը ինչգրուի, սայ, և սասկը գործածուի այն բանին զոր Առաւմտայ նախնիներուն իրենց կը յուսին: Այս կանոնն ի գործ գնելու լատողայն ձամբան է սուս կամ զտակ մը դատարանով սրով վրոց գրուի Բանաստեղծակ Տէրան, և անոր մեջ նետել ամեն կիրակի Տէրոյը բաժինը, երբ ստակ մը այն գոնանակը կը նետուի, Տէրոյը կըլլայ, և ստակը նետուի այլ և իրաւունք չունի զայն գործածելու իրեն համար, այլ այն ստակը պիտի գործածուի Տէրոյը գործին համար միայն: Եթէ ամեն Քրիստոսեանց բան է այս կանոնը, պարտաւոր ստակ մշտ պիտի գտնուի ամեն բարի գործիկ համար, և սուսք սայ շատ պիտի գրեւանայ, և պիտի ըլլայ սուսգի պատճառ մեծ հարեւոր սրբութեան:

3. Թէ ինչ շարժով պիտի սայ իւրաքանչիւր որ այս ոլ կը յարարի այս կանոնով, այսինքն «Ե՛նչ որ կը յարարի ի սուսքով, Հին կանոնարանին մեջ հարեւոր արոց համար շարժ սրուսուած էր, այսինքն իւրաքանչիւր մարդու վստակին տանին մին կամ տասանորդի, նոր կատարանին մեջ այս կանոնը չի գործադրուի, այլ իւրաքանչիւր մարդու թողուած է որո-

շէլ իր տարբին չափն ըստ իր յիշել, թէ պիտի իւրաքանչիւր մարդու իրոս կը արախ սայ առաստաղէս սա խոստաններով, «Տուել, ու ձեղի պիտի սրուի,» «Սուսի երանելի է սայը ըստ թէ սուսելը,» «Ան որ առաստակ ինչով կը սերմանէ առաստակ ինչով պիտի հնձէ,» եւ, եւ, Սպասա մարդ մը ինչերևո չի կրնար ստանալ որ տալ, բայց հարաւս մը կրնայ ըստ զտասանարգն որ էլի սայ, նա մանաւանդ իր վստակին կէտը, և թերևս ըստ զիչեն աւելին, Հարեւոր արոց շարժ սրուի իւրաքանչիւր անձի ինչոցսած է Առաւմտ, բայց Եթէ մարդ կ'ուզէ առաստաղէս օրհնուի, Եթէ կ'ուզէ «Կանձեր գիրքի երկինքը,» պարտի ընտալ առաստակեանք առաջ, և առաջին բարու է որ կրնայ առաջ Անոնք որ սայլ կը վստակին, չեն գիտեր թէ ինչ մեծ վստակ կընեն իրենց, և թէ իրենց հոգին կ'արատեան վստակի կ'ենթարկեն:

Եթէ ամենը առաջին թէ, չեն կրնար ամեն շարժ գիտնալ թէ ինչ է իրենց եկամուտը, և թէ շարժ կըլլայ որ իրենց կարուարը ըստ զրան աւելի է, այսպիսիներուն կը պատահանէ թէ իր եկամուտն ամեն շարժ հարուստ ամեն մարդու, համար շատ պատկար սակար ինչ է, երբ մարդ մը բան մը չի վստակիր, հարեւոր չի կրնար բան մը ճշգրի Տէրոյը գոնանակը, բայց երբ շատ կը վստակի, կամ երբ քանի մը շարժուն կամ ամուսան մեջ տարեկան եկամուտը ձեռք կը բերէ, անասին իր յարժուութեանը համեմատ Տէրոյը տարու է, Անոր որ կ'ուզեն ամեն առաջնորդեանց յարժել, և պահել այս կանոնը, կրնան այսպէս ընել: Առաւմտ է որ այս կանոնը մեզի կու տայ ներքինայ առաքելայն բերնով, և մեր պարաքն է պահել այն կանոնը:

Սուրբն, բարեկամներ, փորձեցեք այս կանոնը, պարտաւորեցեք Տէրոյը համար գոնանակ մը և ամեն շարժ նետուի, անոր մեջ Տէրոյը բաժինը, և գրուեցալ անիկ բան մը յարուսել, ինչպէս բրին Անտիոս և Առախար Առաւմտ անուս թէ օրհնուած չէք այս կանոնը բանելով, և եթէ հանել չէք գտնել սայլ, կրնար ընել ինչպէս առաջ կընէիք:

ՍԱՆՏԱՐԱՆԸ ԵՎ ՄԱՐԿՈՅ ՅԱՆՈՋԱՆԻՍՏՈՒՆԵՐԸ

Քրիստոսեան լուսնա, որ հիմա իտալիայ աղբային Ժողովոյ անդամ է, և առաջ առաջին պաշտանայ էր Արեւոյ իմանալիք, մասերս հետեւեալ նամակը գրեց չուս հրատարակող լրոցրոց մեկուն: «Մաս անդամ խորհած և ըսած եմ թէ ըստ իմ կարծեաց մեծազոյն արգելք կրճատին բարեկարգութեան որ կրնար կոխարկի կրճար համա-

ճայնութեան բերել քաղաքային ընկերութեան հետ էր աշխարհական իշխանութիւն Պապին, և թէ, եթէ այս իշխանութիւնը դադարէր, կաթոլիկ եկեղեցին մեծ ազատութիւն պիտի ստանար, և այս ազատութիւնը պիտի բերէր, կանախ կամ սնապան, հարկաւոր բարեկարգութիւնները:

Թէ ինչ ըլլալու են այս բարեկարգութիւնը ըսել ևս վրաս չեմ առնուր, կը պնդեմ սակայն թէ, Աւետարանն իր մէջն ունի քաղաքական և բարոյական գրեթէ անսահման յառաջդիմութեան սերմեր: Սուրբ գիրքը որ կը քարոզէ գերութեան ջնջումը, ընդհանուր եղբայրութիւն, երկրի վրայ խաղաղութիւն, մեր աւերաբեկ մեր ազգաւոր եղբայրներուն տալու պարտականութիւնը, ևն. ունի զորութիւն մեր տէրութեան բոլոր պիտոյքը հոգալու, և արժանի է ըլլալ բոլոր մարդկութեան հասարակական սէրը:

Առաքեալ մը միայն կը պակտի որ մեզի ցուցնէ թէ ինչ կերպով կրնան նախնի կենդանի վիճակին բերուել Գրիտոնէական հաւատոյ վարդապետութիւնը, և ինչպէս կրնայ արծարծիլ մարդոց երանդն այն վարդապետութիւններուն համար: Գիտեմ թէ երբ ժամանակն հասնի, այսպիսի առաքեալ մը պիտի երեւնայ: Մենք հիմա պատրաստութեան ժամանակին մէջ ենք, և արժանաւոր գործ այն մարդիկ կ'ընեն, որ ունենալով կարողութիւն և առողջ վարդապետութիւն կ'աշխատին կրթել և սորվեցնել ժողովուրդը, կ'ազգեան անոնց կրօնքի սէր առանց որոյ մեծ բան մը չի կրնար հրատարակուիլ:»

ՍՄԻՐԱՐԱՍՏԱՆԻ ԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Հետեւեալը Լնտոնի անուանի քարոզչին Մր. Սքրթընի քարոզներէն մէկուն համառոտութիւնն է):

«Կորստալին առաջմարտան սերտը կը հարստանայ» (Առակ. ԺԸ. 12):

Ա. Պիտի ջանամ նկարագրել ձեզ ամբարտաւանութիւնը: Յիշուի կրնամ ըսել թէ ամբարտաւանութիւնը հրէշներուն ստակալին է: Ամբարտաւանութեան մէջ ոչ սիրելի եւ ոչ վայելուչ բան մը կայ, այլ ամէն բան անկարգ է: Աստուծոյ մաքուր եւ սուրբ ստեղծուած բաներուն ճիշդ հակառակն է:

1. Ամբարտաւանութեան ու միայն հիմնը իրաց մէջ ամբարտաւանութիւնն է որ խախտու հիման վրայ կը կենայ: Ամբարտաւանութիւնն աւագի վրայ է. կամ լաւ եւս ըսենք, կը կոխէ կոհակներու վրայ որ անոր ստից տակէն խոյս կուտան, եւ կամ որ աւելի ճիշդն է, կը կենայ պղպղակներու վրայ որ խիւսն կը պայթին անոր ստիցը տակ: Ամբարտաւան ըլլալու ամենեւեմն պատճառ չունինք, վասն զի չունինք բան մը որոյ համար կարենանք պարծիլ: Ի՞նչ ենք մենք, եթէ ոչ առօրեայ արարածներ: Մեր անցաւորութիւնը բուսական է մեզ խոնարհեցնել, քանզի վաղիկ պիտի չգտնուինք: Եսեւ մեր տղիտութիւնը բուսական է մեզ ամբարտաւանութենէ պահելու. խի մեր մեղքերը պարտին բոլորովին պապանձեցնել զմեզ եւ իջուցանելի հող: Քան զամենայն ինչ որ կայ յաշխարհի ամբարտաւանութիւնն է որ Աստուծոյ առջեւ ջատագովութիւն չընդունիր: Ոչ փայտ եւ ոչ քար ունի շինելու, բայց եւ այնպէս իբրեւ սարգ աղիքներուն մէջ կը կրէ իր ստոյնը, եւ կրնայ ինքնին գործել իւր որսը բռնելու որոգայթը:

Ով մարդ, սորվէ մէկը ինտել ամբարտաւանութիւնը, տեսնելով որ ամենեւեմն պատճառ չունի ամբարտաւանելու: Ինչ

որ ունիս, եւ ոչ մին բաւական է քեզ իբրտամբ պարծել տալու: Որչափ աւելի բան ունիս, այնչափ աւելի պարտական ես Աստուծոյ, ուստի պէտք է որ պարծիս այնպիսի բանի մը համար, որ քեզ պարտական կ'ընէ: Յիշէ մեղքերդ: Խորհէ թէ ինչ պիտի ըլլայիր, եթէ Աստուծոյ շնորհքը չըլլար: Խորհէ նաեւ որ տակաւին կրնաս կորսուիլ ի դժոխս, եթէ Աստուծոյ շնորհքը չպահէ քեզ: Ապա գիտցիր որ ամենեւեմն պատճառ չունիս պարծենալու, եւ այս մտածութիւնը թող խոնարհեցնէ քեզ:

2. Ամբարտաւանութեան ու միայն հիմնը յայնչափ արտաքին է: Ուրիշ մտութիւնք, զոր օրինակ՝ ազատութիւն, հաճոյք, հեշտութիւն, կրնան քիչ մը ջատագովուիլ, քանզի մարդիկ անոնցմով կը թուին շահիլ, բայց ամբարտաւան մարդը չիցնի գնով կը վաճառէ իր հոգին: Ով մարդ, եթէ ըլլալիս հզօր իբրեւ գիտարկիչ, եւ անոր բոլոր սրբութիւնն ունենայիր, տակաւին բոլորովին անմիտ կ'ըլլայիր ամբարտաւանելով, քանզի ամբարտաւանութիւնը պիտի իջեցնէր քեզ հրեշտակի տափանքէն դուստը կարգը:

Ամբարտաւանութիւնը կը վերցնէ իր գլուխը եւ կը ջանայ պատուել զինք, բայց քան զամենայն անարգ է: Ամբարտաւանութիւնը պահելով եւ պահուածելով զինք, կ'ընէ ուրիշներուն. Ի՞նչ չողորուն եմ: Բայց իր այն փայլուն հանդերձներովը ծաղրելի է քան զնա նուազ անմտաց: Ով մարդ, եթէ մէկը ինտել եւս ամբարտաւանութեան: Հերովդէս արեւնհեղութեան մէջն անցնելով ելաւ դասը, եւ դուրսն փառք ստանալու համար սղորմութեան դուռները գոցեց մարդոց դէմ, բայց երբ ամբարտաւանութեամբ բարձրացուց զինք, որդուք կերան զանի, եւ անոր բոլոր գոռուութիւնն ու փառքն անցան: Ամբարտաւանութիւնը երբեք պակաս չի ստանար: Մարդիկ չեն պատուել զնա երբեք, քանզի արհամարհանօք կը նային ամբարտաւանին վրայ, եւ քան զինքեանս ստորին կը համարին զանի:

3. Ամբարտաւանութեան ու միայն հիմնը, և յիմարական է, այլեւ կարող է լինել զարգ: Ամբարտաւան մարդը կ'ուտէ իր կենսական գործարանները, եւ կը բառնայ իր կենքը որ իր արեամբը կարող ըլլայ շինել իր ուսերուն համար ծիրանի: Իր տան հիմքը կը փորէ սրտէն զի նիւթ ունենայ իր աշտարակը քիչ մը աւելի բարձր շինելու, բայց յետոյ բոլոր շինքը կը տապալի: Ոչինչ այնպէս կատարել կ'ընէ զմարդ ինչպէս ամբարտաւանութիւնը: Ամբարտաւանութեան համար մարդ կը կորսնցնէ հանգիստ եւ անքորութիւն, ամբարտաւանութեան համար վտանգի մէջ կը դնէ փրկութեան յոյսը, եւ վերջապէս կ'ընայ յուսահատութեան փոսին մէջ: Ով մարդ, եթէ կ'ուզէս կատարել զազան մ'ունենալ սրտիդ մէջ, եղբի հպարտ եւ ամբարտաւան. սպա թէ ոչ, ստէ ամբարտաւանութիւնը, փախիր անից, ստակա եւ մի թողուր որ բնակի ի քեզ:

4. Ամբարտաւանութեան ու միայն հիմնը, յիմարական է և կարող է լինել զարգ, այլեւ միայն որ կերպարան է զանի: Ամբարտաւանութիւնը կը տեսնու թէ մուրացիական ցընցողութիւնով եւ թէ հարուստ մարդուն փառաւոր հանդերձներովը: Ամէն աստիճանէ եւ ամէն կրօնքէ մարդոց մէջ ամբարտաւանութիւն կը գտնուի: Ամբարտաւանութիւնը մեզի հետ կ'երթայ Աստուծոյ տունը, մեզի հետ կու գայ մեր տունը, կը գտնուի փողոցաց եւ շուկաներու մէջ: Ամբարտաւանութիւնը միշտ գեղեցիկ եւ աղիւս չէ ինչպէս դուռն կ'երեւակայես, այլ շատ անգամ անարգ եւ զեւանդարդ բան մը որ օձի պէս կը սողայի մեր սիրտերուն մէջ: Մարդիկ երբեմն կը սիրեն թէ շատ խոնարհ են, մինչ բաժանման վէջին

ստիկի կողմը գտնուած անցամայն եւ սովորութեան չարագոյնն են: Բարեկամք, զգուշութեամբ նայեցէք ձեր բարեկամքը, սպա թէ ոչ ամբարտաւանութիւնը կը խորհէ զձեզ, եւ մինչ կը կարծէք թէ հրեշտակ կը պահէք ձեր քով, պիտի գըտնէք որ յանգէսու դիւստը ստիջական եղած էք:

Բ. Ամբարտաւանութեան ամեն ամէն տեղ մարդուն սիրտն է: Վասնորոյ, եթէ կը բաղձանք շնորհքն Աստուծոյ մէկը ինտել ամբարտաւանութիւնը, միմիայն ճամբան է սիրտէն սկսիլ: Հիմա ձեզի առակ մը ըսեմ, որ այս ճամբարտաւանութիւնը բոլորովին կը լուսաւորէ:

Արեւելքի մէջ խմատուն մարդ մը իր ճամբարտաւանութեան մէջ եկաւ յանկարծ լուսուն մը գլուխը, եւ տեսաւ իր ստեղծուած գլուխը: Հոգիս մը որոյ մէջտեղէն դեռ մը կ'անցնէր: Արեւը ծագած էր գետին վրայ, եւ ջուրը կը տեսնուէր մաքուր եւ գեղեցիկ: Բայց երբ մարդը լեռնէն իջաւ, տեսաւ որ ջուրը աղմուտ էր եւ չէր կրնար խմուիլ: Յետոյ տեսաւ հոն մօտ մանուկ հովիտ մը որ մեծ դժուարութեամբ կը գտէր ջուրն իր հօտին համար: Հովիտը կը ջանար գետը դէպ զով դարձնել, այնպէս որ ջուրը կարենար վաղել մերմով աւազին եւ քարերուն վրայէն: Եւ այնպէս մաքուր էր իր աղտոտութենէն: Յետոյ սպասուէին ետքը, յետոյ ջուրը սրարդեց ուսողտին մը մէջ: Իմաստունն ըսաւ անոր. «Որդեակ, ինչքեւ համար այսպէս կը յորդենիս» «Հայր» պատասխանեց հովիտը, «Ջուրն այնպէս աղտուտ է որ ոչխարներս խմել չեն ուզեր, այս պատճառաւ ստիպեալ եմ սակաւ առ սակաւ մաքրել ջուրը, բայց ծանր գործ է:» «Բարի է նպատակդ» ըսաւ իմաստունը, «բայց աշխատութեանդ կերպն աղէկ չէ: Կէս աշխատութեամբ կրնայիր լաւ եւս համարիլ նպատակիդ: Կարծեմ թէ այս գետին ակունքը պղտոր են. երթանք տեսնենք:» Քանի մը մընն երթալին ետքը եկան այնտեղ ուր գետը կը բխէր, եւ երբ մօտ դացին, տեսան որ վայրենի թռչունք երամովին թռան գտնին, եւ վայրի էրէներ փախան անտառին մէջ: Այս անտառներն եկած էին ջուր խմելու, եւ ջուրը պղտորած էին իրենց ստուղներով: Իմաստուն մարդն ու հովիտը գտան ջուրին բուն աղը որ շարունակ կը բխէր, բայց վայրի թռչունք եւ էրէնց պատճառաւ որ միշտ կը սղտորէին զայն, ջուրը շարունակ պղտոր եւ աղմուտ էր: «Որդեակ», ըսաւ իմաստունը հովիտին, «վառէ թռչունները եւ էրէներն այդ աղիւրէնն որ գետին ակն է, գետը ինքնին պիտի մաքրուի, եւ այլեւս աշխատելու եւ յորդնելու հարկ չի մնար քեզի» Հովիտը լսեց իմաստունի խրատուն, եւ մինչ կը պահպանէր աղբիւրը, իմաստուն մարդը յաւել ըսել անոր. «Որդեակ, լսէ իմաստութեան խօսքը: Եթէ յանցաւոր ես, ջանա նախ ուղղել սիրտդ, եւ երբ անգամ մը սիրտդ կը մաքրուի, կենքդ կ'ըլլայ մաքուր:»

Այսպէս եթէ կ'ուզենք ազատ ըլլալ ամբարտաւանութենէ, խնդրենք նախ Աստուծոյ մաքրել մեր սիրտերը: Բարի ըրէ ծառը, պտուղը բարի կ'ըլլայ: Իցիւ Աստուծոյ տար մեզի շնորհք զգուշութեամբ հակելու մեր սրտին, որպէս զի ամբարտաւանութիւնը չկրնար մուտ գտնել հոն:

Գ. Ամբարտաւանութեան վտանգը կորուստ է: Տես այն լուսաւոր հրեշտակը որ փառաբանութեան երգեր կ'երգէ իր Արարչին աթոռին առջեւ: Բան մը կրնայ աղօթացնել այս հրեշտակին փառքը, յաւիտական անոր ձեռքէն քնարը, եւ գրկել զանի իր թագէն: Այս տես: Կու գայ ապականել մը որ ամբարտաւանութիւնը կը կոչուի: Կը յարձակի հրեշտակին վրայ, կ'առնու թագն անոր գլխէն, եւ ահա երկինք

ընէ դժոխքը կ'ընայ այն ուղին որ առաջ արուեսակ էր, որդի առաւօտուն:

Տես նաեւ մեր երջանիկ նախածնողը որ կը պտուղին դրամական ծաղկաւէտ ճամբաներուն մէջ: Կրնայ մէկը կողպուել զնգեմ եւ կործանել այս երջանիկ զայրը: Այս, ամբարտաւանութեան կու գայ ի կերպարանս օձի, եւ կը հրապուրէ մեր նախածնողը ջանալ Աստուծոյ ըլլալու: Անոնք կ'ուտեն արգելեալ պտուղէն, եւ կը վաճառեն դրամական, եւ կ'ընեն մեզ, իրենց զաւակները, ցաւսց եւ սրտմութեան սրդիներ:

Կամ նայէ իսրայելի զուարթ Սաղմոսերգուին: Կրնայ բան մը զանի տրտեղընել: Կրնայ հաւատալ թէ օր մը պիտի նստի գետինը, պիտի ողբայ եւ աղաղակէ եւ պիտի խնդրէ որ «ցնծան սակները զորս կոտորած էր Աստուծոյ» Այս, ամբարտաւանութիւնը կրնայ ընել զայս: Կը թելադրէ Դաւիթի համար թէ ինչ մեծ եւ զոր է իր թագաւորութիւնը: Աշխարհազորը կ'ըլլայ, եւ սովալի ժամտամահ մը կոտորած կ'ընէ Դաւիթի երկրին մէջ ի պատիւ անոր ամբարտաւանութեանը:

Նայէ Եղեկիայի, ան բարի մարդուն որ Դաւիթի պէս, էր այր ըստ սրտին Աստուծոյ: Բարեկունն զեպարտներ կուգան եւ Եղեկիայ կը ցուցնէ անոնց իր բոլոր հարստութիւնը: Չես լսեր սպանաւորը. «Ահա օրեր կու գան որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ՝ ու քու հայրերդ մինչեւ սա օրս ինչ որ ժողովեցին՝ Բարեկուն պիտի տարուի. ու քու ծնանելու որդիներդ պիտի առնեն, եւ անոնք Բարեկունի թագաւորին պալատին մէջը ներքիններ պիտի ըլլան» (ԴԹագ. Ի. 17, 18): Եղեկիայի ստացուածքը պիտի կորսուին, վասն զի Եղեկիայ անոնց վրայ հպարտացաւ:

Բայց տես ամբարտաւանութեան քան զամենայն նշանաւոր օրինակը: Պալատ մը կայ որ թերեւս աշխարհի վրայ շինուած բոլոր պալատներուն մէջ քան զամենք փառաւորն է: Այս պալատին մէջ կը պտուղի մէկը, որ իր գլուխը վեր վերցընելով սրտէն թէ գերագոյն է քան զմարդ մահկանացու, կը դռնէ: «Աս չէ ան մեծ Բարեկունը որ ես իմ զօրութեամբս ու կարողութեամբս իմ մեծութեամբս փառքին համար թագաւորութեան տուն շինեցի» (Դան. Գ. 50): Ով ամբարտաւանութիւն, ինչ ըլլիր: Տես զԲարեկուն շինող հզօր թագաւորը որ կը սողայ գետնի վրայ: Եզան պէս խոտ կ'ուտէ, անոր եղունգները մեծցած են իբրեւ թռչուն մազիւներ, մազերն իբրեւ արծույ փետուրներ, եւ բանակաւորութիւնը գացած է անից:

Ով մեղաւոր, ամբարտաւան է սիրտդ: Կ'արհամարհես Աստուծոյ իշխանութիւնը: Չես ուզեր հնազանդիլ Աստուծոյ լուծին: Կը ջանաս քու անձիդ արդարութեամբը կը ջանաս քու անձիդ արդարութեամբը: Կը բաղձան մեծ եւ հզօր ըլլալ քու մտքիդ մէջ: Ուրեմն լսէ ինձի մեղաւոր: Կործանում պիտի գայ քու վրայ: Որչափ որ ջանացիր քեզ բարձրացնել, նայեալի պիտի խոնարհիս: Քու կործանումը կը փութայ գալ խեղդել քեզ:

Ով Գրիտոնեայ, բարձրամիտ ես: Կը պարծիս քեզի տրուած շնորհաց համար: Կը հպարտանաս որ այնպիսի շնորհքներ ընդունեցար Աստուծոյ: Ուրեմն գիտցիր որ քեզի ալ կործանում պիտի գայ: Քու շնորհքներդ ոմանք պիտի անհետանան, եւ բարի գործքերդ անհաճոյ պիտի ըլլան քեզի, եւ պիտի դարձնու քեզի փոշուկ եւ մութիւն:

Ամբարտաւան մարդը որչափ աւելի յաջողութեան մէջ է, այնչափ աւելի լավիւր է տեղն ուր կը կենայ: Ով կ'ընտրէ բնակիլ տաճարին աշտարակին վրայ: Բայց ամբարտաւանութիւնը հոն կը շինէ իրեն տուն: Բայց եւ այնպէս, բարեկամք, հա-

ՔԱՂԱՔԱՍԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փետ. 13 ըստ Յուն. և փետ. 25 ըստ Լատ. 1879

ԹՂԱՎԱՐՄԱՆ ԵՐԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԵՐԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԵՐԱՍՏԱՆԻ

Ինչպէս անցեալ շաբաթ ըսինք, ելեւմտից պաշտօնեայն ծանոց թէ թուրքի ծրագիրն ընդունուած է 8,800,000 Լբրայի նոր փոխառութիւնը կնքուած ըլլալով կառավարութիւնն որոշած է թղթադրամը չըջարեութեան իսպառ բառնալ չորս հարիւրնոց թղթադրամի փոխարէն մէկ ոսկի տալով: Նաեւ անցեալ շաբաթ հրատարակուած պաշտօնական պղծմը կը ծանուցանէ թէ թղթադրամ գնելու համար այս գինն որոշուած է վասն զի, նախ, ելեւմտից ներկայ վիճակը չներեր թղթադրամը չըջարեութեան հանուած գնով ժողովել. երկրորդ, թղթադրամի իսպառ բարձումը շատ պիտի ուշանար, եթէ կառավարութիւնը սպասէր մինչեւ կարող ըլլալ ամբողջ գինը հատուցանելու. երրորդ, կառավարութիւնն իրաւունք չունի իր պարտուց մէկ մասն ամբողջապէս հատուցանել, մինչ միւս մասերն անվճար կը մնան. չորրորդ, չորս հարիւրնոց թղթադրամի համար յատկացուած մէկ ոսկուց գինը թղթադրամի այժմուս գնէն աւելի է, ուստի եւ անոնք որ հիմա թղթադրամ ունին իրենց ձեռքը կորուստ պիտի չլինեն մէկ ոսկուց փոխարէն չորս հարիւրնոց թղթադրամ տալով. եւ հինգերորդ, կառավարութիւնը կը յուսայ թէ ժողովուրդը յօժար պիտի ըլլայ օգնել ելեւմտից պաշտօնարանին թղթադրամի ծանր բեռէն երկիրն ազատելու համար:

Արդէն քանիցս ըսած ենք թէ թղթադրամը չըջարեութեան հանուած գնէն որչափ պակաս գնով որ վերցուելի, նոյնչափ դուրս մը ժողովուրդեան քսակէն առնուած է տէրութեան զանձուն տրուած կ'ըլլայ: Թղթադրամը 16,000,000 լիբրայի արժողութեամբ չըջարեութեան հանուածուցաւ, եւ ժողովուրդեան նոյնչափ ոսկի առնուեցաւ, եւ հիմա ժողովուրդն այն 16,000,000 ոսկուց տեղ 4,000,000 ոսկի պիտի ընդունի կառավարութեանէն: Ինչպէս անցեալ շաբաթ ըսինք, մենք չենք կարծեր թէ ստիպուական պէտք կայ թղթադրամը չըջարեութեան վերցնելու, վասն զի թղթադրամին գինը պիտի աւելնայ ցորչափ կառավարութեան վարկը բարձրել: Նոր բան մը չունինք ըսելու թղթադրամին բարձման վրայ, բայց այս մասին Մէսէն-ճըր լրագրին հետեւեալ ղիտողութիւնը թարգմանելով կը հաղորդենք մեր ընթերցողաց:

«Թղթադրամը չըջարեութեան վերցնելու մասին ձեռք առնուած այս միջոցը տարօրինակ է, եւ չենք յիշեր թէ սակէտաւ նմանօրինակ գործ մը կատարուած է: Անտարակոյ այս միջոցը քննադատուելու շատ կողմեր ունի, այնչափ շատ որ աւելորդ կը համարինք այն ճախող կողմերը ցուցնել: Բաց սակից, կառավարութեան ներկայ պարագայից եւ դժուար կացութեան մէջ օգուտ մը չենք տեսներ թղթադրամի վէճը գրգռելու զայն խառնելով: Ժողովուրդը համարելու է թղթադրամը իբրեւ մին պատերազմի աղետալի հետեւանքներէն, որ շնորհիւ Գաղիոյ եւ Անգլիոյ օգնութեան հիմա անհետանալու վրայ է: Բայց Բ. դուրս մտնալու չէ թղթադրամը, մտնալու չէ որ թուրքի աղքատ ժողովուրդը թղթադրամի անուամբ ստիպուեցաւ ոչ թէ փոխ, այլ պարզեւ տալ իր տաներկու միլիոն լիբրա պատերազմի ատեն կառավարութեան օգնելու համար: Արդ, եթէ պատերազմն այնչափ աճաբին կորստեան պատճառ եղաւ ժողովուրդեան, կառավարութիւնը զէթ ի խղճէ ստիպեալ ջանալու է որ խաղաղութիւնը փոխարինէ ժողովուրդեան վնասուց, եւ այս նպատակին հասնելու համար առաջին քայլն է ընդունել այն բա-

րեկարգութիւններն որոնց պակասութիւնը պատճառ եղաւ պատերազմի, եւ այս բարեկարգութիւնները կատարելու համար Բ. դուրս հիմա իր ձեռք բաւական միջոց ունի նոր կնքուած փոխառութեան աւելորդ ստակով:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԵՋ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹՅՈՒՆ

Եգիպտոսի մէջ բարեկարգութեանց յառաջադիմութիւնն ընդմիջուած է բարեկարգութեան հակառակ կուսակցութեան մէկ ցոյցով: Գոր մտաբեր ըլլին գինուորական պաշտօնակալք որոնք պաշտօնէ ձգուած էին զորաց թիւը նուազելուն պատճառաւ: Յիշեալ պաշտօնակալք բռնութեամբ մտան իտիւլին սողարանքն եւ անարգական լեզու գործածեցին իտիւլին անձին եւ անոր պաշտօնէից դէմ: Ասոր վրայ կուր մը բրդաւ եւ եգիպտոսի առաջին պաշտօնեայ, Նուպար փաշա, իր հրամարականը տուաւ, եւ իտիւլն անոր սեղ առաջին պաշտօնեայ կարգեց արգարութեան նախորդ պաշտօնեայ Շէրիփ փաշան: Իտիւլն այս գործն կրնայ ապարդիւն ընել ինչ որ քանի մ'ամուսան մէջ կատարուեցաւ. եգիպտոսի վարչութիւնը բարեկարգելու համար, նոր առաջին պաշտօնեայ, Շէրիփ փաշա, կարող եւ ուղիղ անձ մ'է, բայց սաստիկ հակառակութիւն ունի բարեկարգութեանց եւ թշնամի է եգիպտոսի ելեւմտից պաշտօնեայ, Մր. Ուլիստի: Բարեկարգութեան բարեկամ եւ թշնամի կուսակցութեանց մէջտեղ ծագած կուսույն հետեւանքն ինչ որ ալ ըլլայ, իտիւլը պիտի տեսնէ թէ Անգլիա եւ Գաղիա ղերութեամբ պիտի չթողուն հսկողութեան գործը զոր իրենց վրայ առած են, եւ յիշեալ տէրութիւնը մեղմութեամբ պիտի չվարուին, եթէ իտիւլը հակառակի բարեկարգութեանց որ աղէկ սկզբնաւորութիւն ունեցան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տրտալիցոնի նախորդ կուսակալ Եսուուֆ փաշա Բերիւլ եւ Տիգրանակերտի դատաւայ քննութեան եւ ընդհանուր բարեկարգութեան համար արտաքոյ կարգի առաջին գործակատար, եւ ծերակուտի անդամ կոստաքի էֆէնտի երկրորդ գործակատար անուանեցան:

Պրուսայի նախորդ կուսակալ Ղալիպ փաշա կարնայ, Տէրալի եւ Խարբերդի կողմանց քննութեան եւ ընդհանուր բարեկարգութեան համար արտաքոյ կարգի առաջին գործակատար, եւ պետական խորհրդայ անդամ Նուրեան էֆէնտի երկրորդ գործակատար անուանեցան:

Մագառտանց վերատեսուչ Սապրի փաշա մաքսատանց համար նոր կազմուելու խառն յանձնաժողովը նախագահ, եւ Միջայէլ էֆէնտի փոքրուգալ անդամ անուանեցան:

Կրեալի նախորդ կուսակալ կոստաքի փաշա Սամսի իլխան անուանեցաւ:

Ձինուորական ատեաններն որ կազմուած էին զՄիւլէյան փաշա եւ Վանայ եւ Պալատի զորաբաժիններու հրամանատար Ֆալիք փաշան դատուելու համար ստուգելով թէ յիշեալ երկու փաշաներն իրենց ղինուորական պարտաւորութիւններն աղէկ կատարած չեն, եւ իրենց պաշտօնը չարաչար գործածած են, որոշած են յիշեալ փաշաները ղինուորական կարգէն արտաքսել եւ անոնց պատուանշաններն եւ պատուայ միտաններն առնուլ նաեւ զՄիւլէյան փաշա մեծնընտուր արտաքսուց եւ զՖալիք փաշա վեց ամիս բանտարկութեան դատապարտած են: Պատերազմական ատեաններուն յիշեալ որոշումները հաղորդուած են Վեհ. Սուլթանին, եւ Նորին վեհափառութիւնը հրաման ըրած է Միւլէյան փաշա արտաքսել ղինուորական կարգէն եւ անոր պատուանշաններն եւ պատուայ միտաններն առնուլ եւ զանի վեց տարի աքսոր զրկել Պաղատ, նաեւ

հրաման ըրած է Ֆալիք փաշա արտաքսել ղինուորական կարգէն եւ անոր եւս պատուանշաններն եւ պատուայ միտաններն առնուլ եւ վեց ամիս բանտարկութեան պատիժը փոխել նոյնչափ ժամանակ աքսորի: Անցեալ չորեքշաբթի օր Միւլէյան փաշա սպարապետի դրան թիկնապաշտէրէն մէկուն հետ իտալական շոգենաւով ճամբայ հանուեցաւ իր արտաքսուց տեղին երթալու: Նաեւ Ֆալիք փաշա մտաբեր իրանիա պիտի զրկուի:

Արեւելեան Բուսիայի ելեւմտական պաշտօնակալներն անոնք մտաբեր փիլիպուսուրայ մօտ Չըրիանի մէջ ժողովուրդեան կողմէն նախատուեցան սա պատճառաւ որ Արեւելեան Բուսիայի վերակարգութեան աշխատող եւրոպական յանձնաժողովը կողմն պաշտօնի կարգուած էին փիլիպուսուրայ Բուսուկի կառավարչը ձերբակալ ընելու սուած է խաղաղութեան առաջնորդները, եւ պաշտօնէ ձգած է քանի մը Պուլիար պաշտօնակալներ որ մասնակից էին խաղաղութեան: Եւրոպական յանձնաժողովը Արեւելեան Բուսիայի կազմութեան համար օրէնք խմբագրելու գործը յառաջ կը տանի: Լիմա կ'ըսուի թէ Բուսիայի փաշա որ Արեւելեան Բուսիայի կուսակալ անուանուած էր, յիշեալ դատախի կուսակալ պիտի չըլլայ իր ծերութեան պատճառաւ:

Չրայց մ'եղած էր թէ Պուսայ քաղաքացիութիւնն որոշած է Բուսիայի եւ Անատոլու Հիսարի բերդերը քանդել անոնց իւրութեան եւ տեղերը վաճառելով: Բայց մը ստակ ձեռք բերելու համար Այն սպէրն որ պարտաւ տեղը կը քանդեն իրենց վաղեմի մեծութեան յիշատակարաններն բարբոս կը համարուին, եւ ուրախ ենք ըսելու թէ վերայիշեալ բերդերուն քանդման գրոյցը բոլորովին հերքուած է թուրք լրագրաց միջոցաւ:

Կիւրտի մէջ Անգլիացիք դժուարութեան հանդիպած են արց հասարակական մասին, վասն զի կղզւոյն բնակիչներէն ունեցող կը կարծէին թէ տուրքէ ազատ պիտի ըլլային Անգլիոյ կառավարութեան ներքեւ մանելով: Անգլիացիք ծանրուրդ չեն գնիր, բայց որոշուած արց ժամանակին հատուցուելը կը պահանջեն: Երբ մէկն իր տուրքը չհատուցաներ, կառավարութեան մարդիկ անոր արջառ կամ հողը կը վաճառեն եւ տուրքը կ'առնեն: Անգլիոյ կառավարութեան այս ընթացքը մեծ զայրոյթ պատճառուած է յիշեալ կղզւոյն Յոյն բնակչաց: Անգլիացիք սկզբունքը սա է թէ օրէնքներն արդար ըլլալու են, բայց առանց բացառութեան եւ բոս առ բոս գործողութեան են: Այս սկզբունքը նոր է թուրքի ժողովուրդեան համար:

Կ. պուսայ չըջարեանքը գտնուած գաղթականք այս օրերս բաւական աւազակութիւն գործած են: Եթէ աւազակութիւն գործողներուն բոլորն ալ գաղթական չէ, դէմ մեծագոյն մասը գաղթականի զգեստ կը կրէ: Մօտերս գաղթականներ Պոսիոյ բերին մօտ նաւաբեկելոց օգնութեան համար սպասող անձանց կայանն երթալով սպասուած են պահապանները սպաննել, եթէ ստակ չտան: Յիշեալ պահապանայ զլխաւորը Պուլի մարդ զըրկած է օգնութեան համար:

ՍՅԱՆՍԻՍԻ

Բուսիա սա այժմ Արեւելեան Բուսիայի կուսակալ մը կարգուելուն դէմ է: Պուլիար Արեւելեան Բուսիայի ամէն կողմն յանձնաժողովներ կազմած են յիշեալ գաւառին Պուլիարի մօտ միացուել յաշտողներու համար: Պուլիարի կղզւորդը կը գանդատի թէ Բ. դուրս զինքը ազատ չթողուր իր կղզւորդութեան իրաւունքը գործած էր: Բուսիոյ կառավարութիւնն եւ Եւրոպական բոլոր տէրութիւններն արտաքոյ կարգի զգուշութեան միջոցներ ձեռք կ'առնեն ժամանակի դէմ: Տարափոխիկ արտերու դէմ զարանդի նայի միջոցներն անօգուտ են երբ տեղայ մը ստանեն եւ փողոցներն մաքուր չեն պահուիր: Իսկ երբ տուններն եւ փողոցները մաքուր են, տարափոխիկ արտ մը շատ չտարածուիր, մինչեւ իսկ եթէ դարանդի նայի հսկողութիւնը զանց աւելուի: Մօտերս Գաղիոյ մէկ կողմն անձրեւ տեղացած ատեն անձրեւի կաթիլները ստուեցան, եւ ստակը ծառերուն ճիւղերուն վրայ այնպէս բարդուեցան, որ ճիւղերը ստուերուն ծանրութեան խորտակուեցան: Քանի մը անտաններու մէջ ծառերը բոլորովին կորուսին իրենց ճիւղերն, եւ հետեւին նայողին նաեւ կայմերու

պէս կ'երեւին: — Հարաւային Աֆրիկէն Անգլիա երբ շաբաթէն լուր կը հասնի: Ռուսի Անգլիացիք կը խորհին Եգիպտոսէն մինչեւ Բարիլոսայ զուլան Աֆրիկէի Արեւելեան եզերքէն հեռագրական թիւ մը ձգել:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յունի. 24 ին Զուլուք Անգլիական բանակին ձախ թեւին վրայ դարձեալ յարձակեցան, բայց մեծ կորուստով ետ մղուեցան: Անգլիոյ կառավարութիւնը 15 շաբեաւ լեցուն զօրք զրկած է Աֆրիկէ Զուլուքու երկիրն մէջ պատերազմող Անգլիական բանակին հետ միասալու, նաեւ Հնդկաստան հրաման զրկած է Աֆրիկէ զօրք հանելու: Մինչեւ որ օգնական զօրք հասնին, Անգլիական բանակը սպասարկողական զիւրք պիտի բռնէ: Արդէն այլեւայլ զօրագործները գործած են այն տեղերն ուսկից յունի. 12 ին երան Զուլուքու երկիրը մտնելու համար:

Միլիտարի մօտ Արապ թաւախ կոչուած ամուրթեան նկատմամբ Բուսիոյ եւ Բուսիանիոյ մէջտեղ ծագած խնդիրը լուծուած է Բուսիանիան զօրաց յիշեալ ամուրթեան քառուելով: Սակայն Բուսիա խոտուցած է զօրք չմտնել յիշեալ ամուրթեան մէջ, մինչեւ որ Բուսիանիոյ սահմանագծին խնդիրը չլուծուի: Եւրոպական տէրութեանց միջոցաւ:

Աստորիա վերջապէս յաջողած է նոր պաշտօնակալութիւն մը կազմելու: Նախորդ պաշտօնէից գրեթէ բոլորն ալ պաշտօնի գլուխ մնացած են, եւ երկու նոր անձինք աւելցած են: Նախորդ առաջին պաշտօնեայ Աւերպակի իլխանը միայն պաշտօնէ քառուած է:

Գերմանիոյ կառավարութիւնն ազգային ժողովն պահանջած է դատաստանի ենթարկել երկու ընկերակար երեսու փոխաններ վիճարկութեան ստան խիստ լեզու գործածած ըլլալու յանցանք, Բայց ազգային ժողովը միաձայն մերժած է կառավարութեան այն պահանջը:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ելեւմտական գործուց քննութեան համար չորս անդամէ բաղկացեալ յանձնաժողով մը կազմուած է ընդ նախագահութեամբ պետական ժողովը ելեւմտական ճիւղի երկրորդ նախագահ Զիպիլ էֆէնտի:

Անցեալ երեքշաբթի օր Ալքիսանուսուրայ մէջ ստորին կարգի շատ մը Պուլիարներ Յունաց առաջնորդարանը կոխելով առաջնորդը բռնութեամբ փախց հանեցին, եւ մօրուքն բռնելով բաւական տեղ ցելի մէջէն քարուելին: Բուս պաշտօնակալ մը հանդիպելով Յոյն եպիսկոպոսն ազատաց վայրագ ամբոխին ձեռքէն: Քանի մ'օր առաջ կ'ըսուէր թէ Յոյն եպիսկոպոսը մեռած է, բայց հիմա հասկցուած է որ այս գրոյցն անհիմն է: Այս դէպքին պատճառաւ երեսուն եւ հինգ Պուլիարք ձերբակալ եղած են:

Պուլիարցի կը հեռագրեն թէ Չէրնայէֆ զօրագետը Պուլիարիոյ ազգային զօրաց հրամանատար ըլլալու համար ճամբայ ելած է Պուլիարիոյ դալու:

Պուլիարիայն անուած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Պուլիար երեւելեաց մեծագոյն մասը Բուսիոյ թեւաբարութեամբ որոշած է Պուլիարիոյ իլխան ընտրել Գարատալի ծերակուտի նախագահ ֆէթիւրովի անուն անձը:

Անգլիոյ ելեւմտից պաշտօնեայն ըսած է թէ Անգլիա Բ. դրան եւ Մ. ալ թուրքի մէջտեղ կնքուած սոյմանագրութիւնը քննելու պատեհ ժամանակ ունեցած չէ:

Փրէվէշայի մէջ կը կարծուի թէ Բ. դուրս Գաղիոյ եւ ուրիշ մեծ տէրութեանց մէջտեղ կատարուած բանակցութեանց արդիւնքին կը սպասէ, եւ այս արդեանց վրայ տեղեկութիւն տանելէն հաքը Օսմանեան գործակատարին վերջնական հրաման եւ հրահանգ պիտի տայ:

ԵՒՆԻՎԵՐՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՆՏՐԱԿԱՆ

Table with 2 columns: Գոտայնէ (13, 50) and ԳՐԱՎԲ. Փոմ. լիբրան 400 էն. Includes sub-tables for Գրքատար (107, 440, 484, 423, 10) and Բարձր (89, 87, 51, 109)

Ամերիկայի միաժողովար քննիչու Սեան կողմն Խմբագիր Տ. Ք. Կրին

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ ՑԱՊԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԱՐՄԱՆ Չագինգչլար, Յակոբեան խան, Թիւ 12.